

Ur tidskriften *Världens historia* (juni 2011)

Britterna planerade attentat mot Lenin

Ny information tyder på att den brittiska regeringen skall ha legat bakom ett misslyckat försök att mörda Lenin omedelbart efter den ryska revolutionen.

I nästan hundra år har Storbritannien förnekat all kännedom om ett attentatsförsök mot den ryske bolsjevikledaren Lenin. I ett telegram som nyligen återfunnits antyds dock att en brittisk diplomat, R B Lockhart, var djupt involverad i mordförsöket.

Lockhart sändes till Ryssland efter revolutionen år 1917 för att övertala bolsjevikerna att gå i krig mot Tyskland, men när ryssarna i stället avtalade om fred med tyskarna, planerade britterna att störta bolsjevikerna. I ett telegram från Lockhart till det brittiska krigskabinetet avslöjas nu att han hade kontakt med ryska bolsjevikmotståndare för att diskutera planerna på en kupp:

”Planen handlar om hur, efter att de allierade ingripit, bolsjevikiska baroner kommer att mördas och en militärregering bildas.”

År 1918 sköts Lenin av en rysk kvinna, men överlevde.¹ Några timmar senare anhölls Lockhart. Enligt ryssarna erkände britten att han hade varit med och planerat attentatet, men han utväxlades senare mot en rysk diplomat.

Kommentar

Att den brittiske journalisten och agenten Robert Hamilton Bruce Lockhart förmodligen var inblandad i mordförsöket på Lenin har länge varit känt. Han hade skickats till Sovjet som ”vicekonsul” med uppdraget att motverka tyskt inflytande och bygga upp ett agentnät. Efter attentatet mot Lenin (i slutet av augusti 1918) arresterades han av de sovjetiska myndigheterna, anklagad för sammansvärjning mot Sovjetunionen.² Han befanns skyldig och dömdes till döden. Avrättningen verkställdes dock inte och i oktober 1918 utväxlades han mot den sovjetiske diplomaten Litvinov.

Från Sovjets sida har man alltid hävdats att Lockhart var medbrottsling med Kaplan (det påstås även att Lockhart erkände detta under förhör), men från brittiskt håll har detta hårdnackat förnekats. Det nya med artikeln ovan är att det börjat sippra ut uppgifter från brittiska säkerhetstjänsten som bekräftar den sovjetiska versionen. De brittiska arkiven är dock fortfarande stängda. Uppenbarligen finns mycket i dessa arkiv som man inte anser sig kunna offentliggöra, trots att det snart har gått 100 år och alla inblandade sedan länge är döda.

Martin F (juli 2011)

¹ Mordförsöket gjordes av hög-socialistrevolutionären Fania Kaplan.

² Lockhart har själv redogjort för sin agentverksamhet i *Som politisk agent*, Tidens förlag, 1933. Där förnekar han dock all inblandning i mordförsöket på Lenin, vilket givetvis inte är särskilt anmärkningsvärt – att erkänna att en brittisk diplomat deltagit i ett mordförsök på Lenin skulle ha inneburit en stor skandal.